

Warszawa, dnia 16 lipca 2024 r.

Poz. 1047

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 czerwca 2024 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o efektywności energetycznej

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2166), z uwzględnieniem zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1681 oraz z 2024 r. poz. 859) oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 19 czerwca 2024 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje art. 48 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1681 oraz z 2024 r. poz. 859), który stanowi:

„Art. 48. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 6 lit. b, pkt 7 lit. f w zakresie art. 5 ust. 3b oraz lit. i w zakresie art. 5 ust. 4e oraz pkt 14 lit. d, które wchodzi w życie po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 7 lit. f w zakresie art. 5 ust. 3a oraz pkt 7 lit. m w zakresie art. 5 ust. 6ca pkt 1 lit. a, a także art. 22, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 3) art. 1 pkt 2 lit. b w zakresie art. 3 pkt 6d, pkt 3, pkt 7 lit. i w zakresie art. 5 ust. 4f–4i, lit. k, lit. m w zakresie art. 5 ust. 6ca pkt 1 lit. b i lit. n, pkt 12 w zakresie art. 5b⁴, pkt 20 lit. e, pkt 41 w zakresie art. 11zm–11zo oraz pkt 56, które wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 4) art. 1 pkt 64 w zakresie art. 43f ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 7 pkt 1, 2 i 4, a także art. 40 i art. 41, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2023 r.;
- 5) art. 1 pkt 2 lit. s, pkt 7 lit. c tiret drugie i lit. m w zakresie art. 5 ust. 6ca pkt 2, pkt 8 w zakresie art. 5a¹ ust. 4, pkt 12 w zakresie art. 5b⁴ ust. 2 pkt 6, pkt 39 oraz pkt 47 lit. a tiret dziesiąte w zakresie art. 23 ust. 2 pkt 18b lit. l, art. 7 pkt 3, a także art. 8 pkt 1 lit. b oraz pkt 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.;
- 6) art. 1 pkt 51 w zakresie, w jakim dotyczy prosumenta wirtualnego energii odnawialnej, który wchodzi w życie z dniem 2 lipca 2025 r.;
- 7) art. 1 pkt 2 lit. a, lit. b w zakresie art. 3 pkt 6c, lit. m i n, pkt 6 lit. c i d, pkt 7 lit. b w zakresie dodanych wyrazów „paliw gazowych” oraz lit. o i p, pkt 9 i 10, pkt 20 lit. d tiret szóste, pkt 24 lit. c i d, pkt 34 lit. a i b, pkt 35–37 oraz pkt 71 lit. a tiret piąte w zakresie art. 56 ust. 1 pkt 17a i 17b, tiret szóste i siódme oraz lit. f, a także art. 27 i art. 28, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r.;
- 8) (uchylony)
- 9) art. 19, który wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *S. Hołownia*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 21 czerwca 2024 r. (Dz. U. poz. 1047)

USTAWA

z dnia 20 maja 2016 r.

o efektywności energetycznej¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) (uchylony)
- 2) zadania jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej;
- 3) zasady realizacji obowiązku uzyskania oszczędności energii;
- 4) zasady przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa;
- 5) zasady prowadzenia centralnego rejestru oszczędności energii finalnej.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) audyt efektywności energetycznej – opracowanie zawierające analizę zużycia energii oraz określające stan techniczny obiektu, urządzenia technicznego lub instalacji, zawierające wykaz przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej obiektu, urządzenia technicznego lub instalacji, a także ocenę ich opłacalności ekonomicznej i możliwej do uzyskania oszczędności energii;
- 2) ciepło – ciepło w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 266, 834 i 859);
- 3) efektywność energetyczna – stosunek uzyskanej wielkości efektu użytkowego danego obiektu, urządzenia technicznego lub instalacji, w typowych warunkach ich użytkowania lub eksploatacji, do ilości zużycia energii przez ten obiekt, urządzenie techniczne lub instalację, albo w wyniku wykonanej usługi niezbędnej do uzyskania tego efektu;
- 4) efekt użytkowy – efekt uzyskany w wyniku dostarczenia energii do danego obiektu, urządzenia technicznego lub instalacji, w szczególności wykonanie pracy mechanicznej, zapewnienie komfortu cieplnego lub oświetlenia;
- 5) energia – energię pierwotną lub energię finalną;
- 6) energia pierwotna – energię zawartą w pierwotnych nośnikach energii, pozyskiwaną bezpośrednio ze środowiska, a w szczególności: w węglu kamiennym energetycznym (łącznie z węglem odzyskanym z hałd), w węglu kamiennym koksowym, w węglu brunatnym, w ropie naftowej (łącznie z gazoliną), w gazie ziemnym wysokometanowym (łącznie z gazem z odmetanowania kopalń węgla kamiennego), w gazie ziemnym zaazotowanym, w torfie do celów opałowych, oraz energię: wody, wiatru, słoneczną, geotermalną wykorzystywaną do wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, a także biomasę w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2024 r. poz. 20 i 834);
- 7) energia finalna – energię lub paliwa w rozumieniu art. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, dostarczone odbiorcy końcowemu;
- 8) jednostka sektora publicznego – podmiot, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 i 1720);
- 9) odbiorca końcowy – odbiorcę końcowego w rozumieniu art. 3 pkt 13a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne;
- 10) oszczędność energii – ilość energii stanowiącą różnicę między energią potencjalnie zużytą przez obiekt, urządzenie techniczne lub instalację w danym okresie, przed zrealizowaniem jednego lub kilku przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, a energią zużytą przez ten obiekt, urządzenie techniczne lub instalację w takim samym okresie, po zrealizowaniu tych przedsięwzięć i po uwzględnieniu znormalizowanych warunków zewnętrznych wpływających na zużycie energii;

¹⁾ Niniejsza ustawa wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, str. 1, z późn. zm.).

- 11) przedsiębiorstwo energetyczne – przedsiębiorstwo energetyczne w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne;
- 12) przedsięwzięcie służące poprawie efektywności energetycznej – działanie polegające na wprowadzeniu zmian lub usprawnień w obiekcie, w urządzeniu technicznym lub w instalacji, w wyniku których uzyskuje się oszczędność energii;
- 13) tona oleju ekwiwalentnego – równoważnik jednej tony ropy naftowej o wartości opałowej równej 41 868 kJ/kg;
- 14) rozpoczęcie prac zmierzających do realizacji przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej – rozpoczęcie robót budowlanych związanych z realizacją przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń służących poprawie efektywności energetycznej lub inne zobowiązanie, które sprawia, że przedsięwzięcie staje się nieodwracalne, w zależności od tego, które zdarzenie nastąpi wcześniej, z wyłączeniem zakupu gruntów oraz prac przygotowawczych polegających na uzyskiwaniu zezwoleń i wykonywaniu wstępnych studiów wykonalności oraz prac przygotowawczych, o których mowa w art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725 i 834);
- 15) paliwa ciekłe – następujące rodzaje ciekłych nośników energii:
 - a) gaz płynny LPG o kodach CN: 2711 12, 2711 13 i 2711 19 00,
 - b) benzyny silnikowe o kodach CN: 2710 12 45 i 2710 12 49,
 - c) oleje napędowe o kodach CN: 2710 19 43 i 2710 20 11– stosowane w transporcie drogowym lub kolejowym;
- 16) podmiot paliwowy – każdy podmiot, w tym mający siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dokonujący, samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu, wytwarzania, importu lub nabycia wewnątrzspółnotowego paliw ciekłych;
- 17) wprowadzenie do obrotu paliw ciekłych – pierwsze rozporządzenie paliwami ciekłymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez podmiot paliwowy, który dokonał ich wytworzenia, importu lub nabycia wewnątrzspółnotowego, polegające na dokonaniu jakiegokolwiek czynności prawnej lub faktycznej skutkującej trwałym wyzbyciem się tych paliw ciekłych lub zużycie ich na potrzeby własne na tym terytorium, z wyłączeniem przywozu paliw ciekłych przeznaczonych do użycia podczas transportu i przywożonych w standardowych zbiornikach, o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1542, 1598 i 1723).

Art. 3. 1. Od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, zwanego dalej „Prezesem URE”, służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

2. Postępowanie w sprawie odwołania od decyzji Prezesa URE toczy się według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.²⁾) o postępowaniu w sprawach z zakresu regulacji energetyki.

3. Do postanowień wydanych przez Prezesa URE, na które przysługuje zażalenie, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio. Zażalenie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Rozdział 2

(uchylony)

Rozdział 3

Zadania jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej

Art. 6. 1. Jednostka sektora publicznego realizuje swoje zadania, stosując co najmniej jeden ze środków poprawy efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 2, zwanych dalej „środkami poprawy efektywności energetycznej”.

2. Środkami poprawy efektywności energetycznej są:

- 1) realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej;
- 2) nabycie urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji;

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, 1606, 1615, 1667, 1860 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 858, 859 i 863.

- 3) wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd, o których mowa w pkt 2, lub ich modernizacja;
- 4) realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2023 r. poz. 2496);
- 5) wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego, o którym mowa w art. 2 pkt 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 1, z późn. zm.), potwierdzone uzyskaniem wpisu do rejestru EMAS, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ekzarządzania i audytu (EMAS) (Dz. U. z 2022 r. poz. 2013);
- 6) realizacja przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

3. Jednostka sektora publicznego informuje o stosowanych środkach poprawy efektywności energetycznej na swojej stronie internetowej lub w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Art. 7. 1. Jednostka sektora publicznego może realizować i finansować przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia tego samego rodzaju służące poprawie efektywności energetycznej na podstawie umowy o poprawę efektywności energetycznej.

2. Umowa o poprawę efektywności energetycznej określa w szczególności:

- 1) możliwe do uzyskania oszczędności energii w wyniku realizacji przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej z zastosowaniem środka poprawy efektywności energetycznej;
- 2) sposób ustalania wynagrodzenia, którego wysokość jest uzależniona od oszczędności energii uzyskanej w wyniku realizacji przedsięwzięć, o których mowa w pkt 1.

3. Zobowiązania wynikające z umowy o poprawę efektywności energetycznej nie wpływają na poziom państwowego długu publicznego oraz deficyt sektora finansów publicznych, w przypadku gdy dostawca usług związanych ze zużyciem energii ponosi większość ryzyka budowy i ryzyka uzyskania gwarantowanego poziomu średniorocznych oszczędności energii z uwzględnieniem wpływu na wymienione ryzyka czynników, takich jak gwarancje i finansowanie przez dostawcę usług związanych ze zużyciem energii oraz alokacja aktywów po zakończeniu trwania umowy.

4. Przez dostawcę usług związanych ze zużyciem energii, o którym mowa w ust. 3, rozumie się podmiot, w tym mający siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który wykonuje usługi polegające na realizacji przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu oraz po zasięgnięciu opinii Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego określi, w drodze rozporządzenia, zakres ryzyk, o których mowa w ust. 3, oraz szczegółowe czynniki uwzględniane przy ich ocenie, mając na względzie zapewnienie przejrzystości tego rodzaju ryzyk.

6. W sprawach nieuregulowanych w ustawie, do umów o poprawę efektywności energetycznej, finansowanych w całości lub w części przez dostawcę usług związanych ze zużyciem energii, w tym trybu wyboru tego dostawcy, stosuje się przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1637), z wyłączeniem przepisów art. 3a, art. 3b ust. 2, art. 7 ust. 1 i 2 oraz art. 17–18a tej ustawy.

Art. 7a. 1. Minister właściwy do spraw klimatu zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującej go urzędu wytyczne dotyczące zawierania umów o poprawę efektywności energetycznej.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu, do dnia 31 marca każdego roku, informację zawierającą:

- 1) liczbę zawartych umów o poprawę efektywności energetycznej,
- 2) średnioroczną oszczędność energii finalnej możliwą do uzyskania w wyniku realizacji przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej i okres uzyskiwania tych oszczędności

– za poprzedni rok kalendarzowy.

Art. 8. 1. Organy władzy publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.³⁾), których obszar działania obejmuje terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „organami władzy publicznej”:

- 1) nabywają efektywnie energetycznie produkty lub

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872 oraz z 2024 r. poz. 858.

- 2) zlecają usługi, których wykonanie związane jest ze zużyciem energii,
- 3) nabywają lub wynajmują efektywne energetycznie budynki lub ich części, które spełniają co najmniej wymagania minimalne w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, lub
- 4) w użytkowanych budynkach należących do Skarbu Państwa poddawanych przebudowie zapewniają wypełnienie zaleceń, o których mowa w art. 10 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 101), lub
- 5) realizują inne środki poprawy efektywności energetycznej w zakresie charakterystyki energetycznej budynków.

2. Przepisów ust. 1 pkt 3–5 nie stosuje się do budynków:

- 1) podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951, 1688 i 1904);
- 2) wykorzystywanych na potrzeby obronności państwa, z wyjątkiem:
 - a) kwater w rozumieniu ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1623 oraz z 2023 r. poz. 1872),
 - b) budynków przeznaczonych na cele biurowe i użytkowanych przez jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowane.

3. Przepisów ust. 1 nie stosuje się do zamówień na dostawy, usługi lub roboty budowlane w rozumieniu ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, jeżeli kwota wartości zamówienia jest niższa niż progi unijne, o których mowa w art. 3 ust. 1 tej ustawy.

4. Nabywane przez organy władzy publicznej produkty lub usługi, o których mowa w ust. 1, muszą spełniać:

- 1) kryterium zaliczania do najwyższej klasy efektywności energetycznej, jaka jest możliwa do osiągnięcia – w przypadku produktów związanych z energią, określonych w aktach delegowanych w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią (Dz. U. z 2020 r. poz. 378),
- 2) wymagania w zakresie poziomów referencyjnych efektywności energetycznej określonych w aktach delegowanych, o których mowa w pkt 1 – w przypadku gdy produkt nie jest objęty wymaganiami określonymi w pkt 1 i wchodzi w zakres rozporządzeń Komisji UE w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz. Urz. UE L 285 z 31.10.2009, str. 10, z późn. zm.),
- 3) wymogi efektywności energetycznej co najmniej odpowiadające wymaganiom wymienionym w umowie między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Unią Europejską w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urzędzeń biurowych (Dz. Urz. UE L 63 z 06.03.2013, str. 7) – w przypadku urzędzeń biurowych wymienionych w tej umowie,
- 4) kryterium posiadania najwyższej klasy efektywności paliwowej określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1222/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 46, z późn. zm.) – w przypadku opon

– jeżeli zostanie zachowana zgodność z kryteriami opłacalności i technicznej przydatności oraz będzie to ekonomicznie uzasadnione.

5. Obowiązek spełnienia kryteriów, o których mowa w ust. 4 pkt 4, nie zabrania nabywania przez organy władzy publicznej opon o najwyższej klasie przyczepności na mokrej nawierzchni lub zewnętrznego hałasu toczenia, jeżeli jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa lub zdrowia publicznego.

6. Udzielając zamówienia publicznego, którego przedmiotem są usługi, organy władzy publicznej zobowiązują wykonawcę tej usługi do stosowania produktów spełniających wymagania określone w ust. 4, jeżeli na potrzeby wykonania tej usługi nabyte zostały nowe produkty.

7. W wyniku podjętych działań, o których mowa w ust. 1 pkt 3–5, oszczędność energii pierwotnej do dnia 31 grudnia 2020 r. powinna wynosić nie mniej niż 2730 ton oleju ekwiwalentnego.

8. Organ władzy publicznej, do dnia 31 stycznia każdego roku, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa sprawozdania z podjętych działań, o których mowa w ust. 1 pkt 3–5, w roku poprzednim, dotyczących budynków należących do Skarbu Państwa i użytkowanych przez te organy.

9. (uchylony)

10. (uchylony)

Art. 9. 1. Minister właściwy do spraw klimatu, minister właściwy do spraw transportu oraz minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa:

- 1) organizują kampanie promujące stosowanie środków poprawy efektywności energetycznej, w tym wprowadzanie innowacyjnych technologii;
- 2) prowadzą działania informacyjno-edukacyjne o dostępnych środkach poprawy efektywności energetycznej.

2. Minister właściwy do spraw klimatu, w ramach promowania środków poprawy efektywności energetycznej, prowadzi działania informacyjno-edukacyjne o zużyciu energii przez produkty związane z energią w rozumieniu ustawy z dnia 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią.

3. Minister właściwy do spraw klimatu:

- 1) monitoruje stosowanie środków poprawy efektywności energetycznej;
- 2) zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw klimatu:
 - a) informacje o instrumentach służących finansowaniu środków poprawy efektywności energetycznej oraz sposobie ich pozyskiwania,
 - b) wytyczne dotyczące sposobu uwzględniania kryterium efektywności energetycznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

Rozdział 4

Zasady realizacji obowiązku uzyskania oszczędności energii

Art. 10. 1. Podmioty, o których mowa w ust. 2, zwane dalej „podmiotami zobowiązanymi”, są obowiązane:

- 1) zrealizować przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego, w wyniku których uzyskuje się oszczędności energii finalnej w wysokości określonej w art. 14 ust. 1, potwierdzone audytem efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 25, lub
- 2) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwo efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 20 ust. 1, lub
- 3) zrealizować przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej, o których mowa w art. 15a ust. 1

– z zastrzeżeniem art. 11.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, realizują:

- 1) przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub obrotu energią elektryczną, ciepłem lub gazem ziemnym i sprzedające energię elektryczną, ciepło lub gaz ziemny odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) odbiorca końcowy przyłączony do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będący członkiem giełdy w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 380 i 1723) lub członkiem rynku organizowanego przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, w odniesieniu do transakcji zawieranych we własnym imieniu na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez ten podmiot;
- 3) odbiorca końcowy przyłączony do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będący członkiem giełdowej izby rozrachunkowej w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, w odniesieniu do transakcji zawieranych przez niego poza giełdą towarową lub rynkiem, o których mowa w pkt 2, będących przedmiotem rozliczeń prowadzonych w ramach tej izby przez spółkę prowadzącą giełdową izbę rozrachunkową, przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. lub przez spółkę, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722);
- 4) odbiorca końcowy przyłączony do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej sprowadzający gaz ziemny w ramach nabycia wewnątrzspółnotowego lub importu w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym, w odniesieniu do ilości tego gazu zużytego na własny użytek;

5) towarowy dom maklerski lub dom maklerski w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, w odniesieniu do transakcji realizowanych na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, na zlecenie odbiorców końcowych przyłączonych do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

6) podmiot paliwowy wprowadzający do obrotu paliwa ciekłe.

3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy przedsiębiorstwa energetycznego sprzedającego ciepło odbiorcom końcowym, jeżeli łączna wielkość zamówionej mocy cieplnej przez tych odbiorców nie przekracza 5 MW w danym roku kalendarzowym.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy podmiotów paliwowych, które wytwarzają paliwa ciekłe wyłącznie przez mieszanie komponentów z paliwami ciekłymi w ilości stanowiącej nie więcej niż 0,2 % objętości wytworzonego w ten sposób paliwa ciekłego, w zakresie dotyczącym dodawania tych komponentów.

Art. 11. 1. Obowiązek, o którym mowa w art. 10 ust. 1, w zakresie:

- 1) 30 % tego obowiązku za 2016 r.,
- 2) 20 % tego obowiązku za 2017 r.,
- 3) 10 % tego obowiązku za 2018 r.

– podmiot zobowiązany może zrealizować, uiszczając opłatę zastępczą.

1a. Obowiązek, o którym mowa w art. 10 ust. 1, w zakresie:

- 1) 20 % tego obowiązku za 2021 r. i 2022 r.,
- 2) 10 % tego obowiązku za 2023 r., 2024 r. i 2025 r.

– podmiot, o którym mowa w art. 10 ust. 2 pkt 6, może zrealizować, uiszczając opłatę zastępczą.

2. Podmiot zobowiązany może również zrealizować obowiązek, o którym mowa w art. 10 ust. 1, za 2016 r., 2017 r. i 2018 r., uiszczając opłatę zastępczą w zakresie wyższym niż wskazany w ust. 1, jeżeli wykaże, że w roku kalendarzowym, którego dotyczy ten obowiązek, składał zlecenia kupna praw majątkowych wynikających ze świadectw efektywności energetycznej w transakcjach sesyjnych, lecz z powodu niewystarczającej liczby ofert sprzedaży tych praw lub gdy oferowana cena tych praw była wyższa niż jednostkowa opłata zastępcza, o której mowa w art. 12 ust. 2 i 3, nie nabył praw na sześciu sesjach w ciągu roku kalendarzowego, którego dotyczy obowiązek, o którym mowa w art. 10 ust. 1.

3. Podmiot zobowiązany może również zrealizować obowiązek, o którym mowa w art. 10 ust. 1, za każdy rok, w tym w zakresie wyższym niż określony w ust. 1a, uiszczając opłatę zastępczą, jeżeli w transakcjach sesyjnych w ciągu roku kalendarzowego, którego dotyczy obowiązek, o którym mowa w art. 10 ust. 1, nie nabył praw majątkowych wynikających ze świadectw efektywności energetycznej z uwagi na fakt, że cena praw majątkowych wynikających z tych świadectw była wyższa niż wysokość jednostkowej opłaty zastępczej, o której mowa w art. 12 ust. 2 i 3, lub z uwagi na niewystarczającą liczbę ofert sprzedaży tych praw.

Art. 12. 1. Opłatę zastępczą oblicza się jako iloczyn jednostkowej opłaty zastępczej, o której mowa w ust. 2 i 3, i oszczędności energii finalnej, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, wynikającej z wysokości obowiązku, o której mowa w art. 14 ust. 1, realizowanego w danym roku opłatą zastępczą.

2. Jednostkowa opłata zastępcza wynosi:

- 1) 1000 zł za 2016 r.,
- 2) 1500 zł za 2017 r.

– za tonę oleju ekwiwalentnego.

3. Wysokość jednostkowej opłaty zastępczej za rok 2018 oraz za każdy kolejny rok zwiększa się o 5 % w stosunku do wysokości jednostkowej opłaty zastępczej obowiązującej za rok poprzedni.

4. Opłatę zastępczą uiszcza się na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy obowiązek, o którym mowa w art. 10 ust. 1. Wpływy z opłaty zastępczej stanowią przychód tego Funduszu.

5. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przeznacza środki w wysokości stanowiącej równowartość wpływów z opłaty zastępczej na realizację przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej u odbiorców końcowych.

6. Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu sprawozdanie z realizacji przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, uwzględniające rodzaje takich przedsięwzięć wymienione w art. 19 ust. 1, do dnia 31 lipca każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy.

7. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 6, obejmuje informacje o:

- 1) sumarycznej wysokości środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej będących równowartością wpływów z opłaty zastępczej, przeznaczonych w danym roku na realizację przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, oraz o wysokości oszczędności energii finalnej uzyskanej w tym roku w wyniku realizacji z tych środków takich przedsięwzięć, w podziale na rodzaje przedsięwzięć wymienione w art. 19 ust. 1;
- 2) wysokości środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej będących równowartością wpływów z opłaty zastępczej, przeznaczonych w danym roku na realizację poszczególnych przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, oraz o oszczędnościach energii finalnej planowanych oraz uzyskanych w tym roku, odnoszących się do poszczególnych przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, realizowanych oraz zrealizowanych z tych środków, z uwzględnieniem rodzajów przedsięwzięć wymienionych w art. 19 ust. 1.

Art. 13. 1. Przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesje na obrót energią elektryczną lub gazem ziemnym, w terminie miesiąca od zakończenia roku kalendarzowego, w którym zakupiło energię elektryczną lub gaz ziemny w wyniku transakcji zawartej za pośrednictwem towarowego domu maklerskiego lub domu maklerskiego na giełdzie towarowej, lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, jest obowiązane przekazać towarowemu domowi maklerskiemu lub domowi maklerskiemu deklarację o ilości energii elektrycznej lub gazu ziemnego zakupionych w wyniku tej transakcji i zużytych na własny użytek oraz przeznaczonych do dalszej odsprzedaży.

2. Deklaracja, o której mowa w ust. 1, stanowi podstawę wykonania przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1.

3. Realizacja zlecenia nabycia energii elektrycznej lub gazu ziemnego na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski może nastąpić po złożeniu przez składającego zlecenie zabezpieczenia na pokrycie kosztów wykonania przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, w zakresie określonym w art. 10 ust. 2 pkt 2. Wysokość zabezpieczenia oraz sposób jego złożenia określa umowa zawarta między towarowym domem maklerskim lub domem maklerskim a składającym zlecenie.

Art. 14. 1. Podmioty zobowiązane są obowiązane uzyskać w każdym roku oszczędności energii finalnej:

- 1) w wysokości 1,5 % ilości energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, sprzedanych w danym roku odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pomniejszonej o ilość energii zaoszczędzonej przez odbiorców końcowych, o których mowa w art. 15 ust. 1, określonej w oświadczeniu wskazanym w tym przepisie;
- 2) w wysokości 1,5 % ilości energii elektrycznej lub gazu ziemnego, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, zakupionych w danym roku:
 - a) na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany w transakcjach zawieranych we własnym imieniu przez odbiorców końcowych, o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 2,
 - b) poza giełdą towarową lub rynkiem organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany lub przez spółkę, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, w transakcjach zawieranych we własnym imieniu przez odbiorców końcowych, o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 3,
 - c) przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, w odniesieniu do transakcji realizowanych na zlecenie odbiorców końcowych przyłączonych do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) w wysokości 1,5 % ilości gazu ziemnego, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, sprowadzonego w danym roku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach nabycia wewnątrzspółnotowego lub importu w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym i zużytego na własny użytek;

4) w wysokości:

- a) 0,2 % w 2021 r.,
- b) 0,2 % w 2022 r.,
- c) 0,4 % w 2023 r.,
- d) 0,4 % w 2024 r.,
- e) 0,5 % w 2025 r.,
- f) 0,6 % w 2026 r.,
- g) 0,7 % w 2027 r.,
- h) 0,8 % w 2028 r.,
- i) 0,9 % w 2029 r.,
- j) 1 % w 2030 r. i w każdym kolejnym roku

– ilości paliw ciekłych, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, wprowadzanych do obrotu w danym roku przez podmiot, o którym mowa w art. 10 ust. 2 pkt 6, z wyłączeniem biokomponentów, o których mowa w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.

2. Ilość gazu ziemnego sprzedanego w danym roku odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, pomniejsza się o ilość gazu ziemnego sprzedanego w danym roku:

- 1) przedsiębiorstwom energetycznym w celu jego zużycia na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, lub paliw ciekłych, z wyjątkiem gazu ziemnego sprzedanego w danym roku przedsiębiorstwom energetycznym, o których mowa w art. 10 ust. 3.
- 2) (uchylony)

3. Oszczędność energii finalnej uzyskana średnio w ciągu roku w wyniku realizacji przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, jest uwzględniana w poszczególnych latach realizacji obowiązku do wysokości, która nie przekracza sumy obowiązku za poszczególne lata zrealizowanego przy wykorzystaniu tego przedsięwzięcia lub tych przedsięwzięć.

Art. 14a. 1. Podmiot zobowiązany, który wprowadza do obrotu paliwa ciekłe wytworzone w procesie polegającym na mieszaniu komponentów z paliwami ciekłymi lub mieszaniu paliw ciekłych, w odniesieniu do których poprzedni podmiot paliwowy jest obowiązany zrealizować obowiązek, o którym mowa w art. 14 ust. 1 pkt 4, za podstawę obliczeń swojego obowiązku przyjmuje różnicę między całkowitą ilością paliw ciekłych wprowadzaną do obrotu i ilością paliw ciekłych, o której obowiązek ciąży na poprzednim podmiocie paliwowym, wyrażoną w tonach oleju ekwiwalentnego.

2. Podmiot, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 6, w terminie miesiąca od zakończenia miesiąca, w którym dokonał rozporządzenia paliwem ciekłym, jest obowiązany przekazać podmiotowi paliwowemu nabywającemu od niego te paliwa ciekłe informację zawierającą:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę, adres zamieszkania lub siedziby oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 2) wskazanie rodzaju i ilości paliw ciekłych wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, w zakresie których podmiot paliwowy jest obowiązany zrealizować obowiązek, o którym mowa w art. 14 ust. 1 pkt 4.

3. Do informacji, o której mowa w ust. 2, dołącza się podpisane przez osobę uprawnioną do reprezentowania podmiotu, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 6, oświadczenie następującej treści: „Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oświadczam, że zrealizowano obowiązek uzyskania oszczędności energii finalnej wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, o którym mowa w art. 14 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej.”; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Art. 15. 1. Odbiorca końcowy, który:

- 1) w roku poprzedzającym rok realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, zużył nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej i który wykonuje działalność gospodarczą oznaczoną następującymi kodami Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD): 0510, 0729, 0811, 0891, 0893, 0899, 1032, 1039, 1041, 1062, 1104, 1106, 1310, 1320, 1394, 1395, 1411, 1610, 1621, 1711, 1712, 1722, 1920, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2060, 2110, 2221, 2222, 2311, 2312, 2313, 2314, 2319, 2320, 2331, 2342, 2343, 2349, 2399, 2410, 2420, 2431, 2432, 2434, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2720, 3299, 2011, 2332, 2351, 2352, 2451, 2452, 2453, 2454, 2611, 2680, 3832 oraz

- 2) zakończył, nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 2014 r., przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia tego samego rodzaju służące poprawie efektywności energetycznej, ograniczając zużycie energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego, a w wyniku ich realizacji uzyskana została oszczędność energii finalnej w ilości nie mniejszej niż 10 ton oleju ekwiwalentnego średnio w ciągu roku

– przedkłada przedsiębiorstwu energetycznemu sprzedającemu temu odbiorcy energię elektryczną, ciepło lub gaz ziemny informację, o której mowa w ust. 2, oraz oświadczenie następującej treści:

„Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oświadczam, że zrealizowane zostało przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia tego samego rodzaju służące poprawie efektywności energetycznej i uzyskana została oszczędność energii finalnej, wyrażona w tonach oleju ekwiwalentnego, potwierdzona w audycie efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1047)”; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

2. Informacja przedkładana przedsiębiorstwu energetycznemu, o którym mowa w ust. 1, zawiera określenie:

- 1) przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 1;
- 2) ilości energii finalnej, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, zaoszczędzonej średnio w ciągu roku w wyniku realizacji przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 1 pkt 2;
- 3) ilości energii finalnej, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, niezbędnej do wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, obliczonego od ilości energii elektrycznej ciepła lub gazu ziemnego zakupionych w danym roku przez odbiorcę końcowego, o którym mowa w ust. 1.

3. Do oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, należy dołączyć audyt efektywności energetycznej potwierdzający uzyskaną oszczędność energii finalnej.

4. Przedsiębiorstwo energetyczne, które otrzymało oświadczenie wraz z audytem efektywności energetycznej, przekazuje Prezesowi URE oświadczenie i audyt podczas wykonywania obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1.

5. Odbiorca końcowy, o którym mowa w ust. 1, może w kolejnych latach przedstawić przedsiębiorstwu energetycznemu sprzedającemu temu odbiorcy energię elektryczną, ciepło lub gaz ziemny oświadczenia zawierające dane dotyczące tego samego przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, jeżeli suma ilości energii finalnej, o której mowa w ust. 2 pkt 3, określonej w poszczególnych oświadczeniach jest nie większa niż ilość energii finalnej, o której mowa w ust. 2 pkt 2.

Art. 15a. 1. Podmioty, o których mowa w art. 10 ust. 2 i art. 15 ust. 1, lub podmioty przez nie upoważnione mogą realizować programy bezzwrotnych dofinansowań, w celu współfinansowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, polegających na:

- 1) wymianie urządzeń lub instalacji służących do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej na urządzenia lub instalacje służące do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej charakteryzujące się wyższą klasą efektywności energetycznej, o której mowa w aktach delegowanych w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającego ramy etykietowania energetycznego i uchylającego dyrektywę 2010/30/UE (Dz. Urz. UE L 198 z 28.07.2017, str. 1),
- 2) przyłączeniu do sieci ciepłowniczej

– zwane dalej „programami dofinansowań”, na podstawie umów zawieranych z odbiorcami końcowymi.

2. Suma oszczędności energii finalnej zaoszczędzonej w ciągu roku kalendarzowego przez wszystkich odbiorców końcowych w wyniku realizacji programu dofinansowań stanowi ilość energii finalnej zaoszczędzonej przez tych odbiorców w wyniku zrealizowania przedsięwzięć współfinansowanych w ramach programu dofinansowań.

3. Ilość energii finalnej, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, zaoszczędzonej w ciągu roku kalendarzowego przez odbiorców końcowych w wyniku realizacji programu dofinansowań oblicza się z uwzględnieniem wartości referencyjnych oszczędności energii finalnej dla każdego przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej, o którym mowa w ust. 1.

4. Przez wartość referencyjną oszczędności energii finalnej, o której mowa w ust. 3, rozumie się przeciętną ilość średniorocznych oszczędności energii finalnej, wyrażoną w tonach oleju ekwiwalentnego na rok, uzyskaną w wyniku realizacji danego rodzaju przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej, o którym mowa w ust. 1.

5. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wartości referencyjne oszczędności energii finalnej dla przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 1, polegających na wymianie w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych w rozumieniu art. 3 pkt 2a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane standardowych indywidualnych źródeł ciepła, których wartości średniej rocznej sprawności zostały określone w przepisach wydanych na podstawie art. 15 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków,
 - 2) sposób obliczania wartości referencyjnych oszczędności energii finalnej dla przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 1, polegających na wymianie źródeł ciepła innych niż wymienione w pkt 1, lub wymianie instalacji, w tym dane i metody wykorzystywane do obliczania tych wartości referencyjnych
- biorąc pod uwagę aktualny stan wiedzy technicznej w zakresie efektywności energetycznej oraz zapewnienie sprawnej i prawidłowej weryfikacji oszczędności energii.

6. Dopuszczalna wysokość dofinansowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 1, realizowanych przez podmiot zobowiązany w ramach programu dofinansowań wynosi nie więcej niż iloczyn łącznej ilości energii finalnej zaoszczędzonej w ramach programu dofinansowań, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, i jednostkowej opłaty zastępczej w danym roku kalendarzowym.

7. Podmiot zobowiązany, który zamierza w danym roku kalendarzowym zrealizować program dofinansowań, jest obowiązany sporządzić regulamin programu dofinansowań i przekazać jego kopię do Prezesa URE najpóźniej do 15 grudnia roku poprzedzającego rok, w którym będzie realizowany program dofinansowań.

8. Regulamin, o którym mowa w ust. 7, zawiera co najmniej:

- 1) postanowienia określające grupę odbiorców końcowych;
- 2) rodzaje przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej;
- 3) warunki i sposób skorzystania z dofinansowań;
- 4) ilość energii planowanej do zaoszczędzenia przez odbiorców końcowych korzystających z programu dofinansowania dla danych przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej;
- 5) okres obowiązywania programu dofinansowania i warunki jego zakończenia;
- 6) wzór umowy z odbiorcą końcowym.

9. Podmiot zobowiązany przechowuje dla celów kontrolnych umowy zawarte z odbiorcami końcowymi w ramach realizacji programów dofinansowań przez okres co najmniej 5 lat od dnia upływu terminu rozliczenia wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, określonego w art. 16 ust. 1.

10. Koszty realizacji programów dofinansowań poniesione przez podmioty zobowiązane, o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 1, do wysokości określonej zgodnie z ust. 6, stanowią koszty uzasadnione w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, poniesione w związku z realizacją obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, do wymaganego w danym roku poziomu oszczędności energii finalnej określonego w art. 14 i wyłącznie w tej wysokości są uwzględniane w kosztach uzasadnionych działalności tych podmiotów na podstawie art. 45 ust. 1e ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne. Koszty poniesione w zakresie wyższym niż te, o których mowa w zdaniu pierwszym, nie stanowią w danym roku kosztów uzasadnionych w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy – Prawo energetyczne. Koszty te mogą być uwzględniane w kolejnych latach, aż do wyczerpania całości uzyskanej oszczędności energii finalnej.

Art. 16. 1. Podmiot zobowiązany może rozliczyć wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, w zakresie nierealizowanym opłatą zastępczą, do dnia 30 czerwca trzeciego roku następującego po roku, którego dotyczy obowiązek.

2. (uchylony)

3. Do rozliczenia wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, nie zalicza się:

- 1) przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, dla których zostały wydane świadectwa efektywności energetycznej, o których mowa w art. 20 ust. 1, lub
- 2) przedsięwzięć, które zostały zrealizowane w ramach programu dofinansowań.

4. Rozliczając wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, podmiot zobowiązany przedkłada Prezesowi URE audyt efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 23, oraz oświadczenie następującej treści:

„Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oświadczam, że zrealizowane zostało przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia tego samego rodzaju służące poprawie efektywności energetycznej i uzyskana została oszczędność energii finalnej, wyrażona w tonach oleju ekwiwalentnego, potwierdzona w audycie efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1047).”; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

5. Podmiot zobowiązany w przypadku, o którym mowa w art. 11 ust. 2 i 3, rozliczając wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, przedkłada Prezesowi URE oświadczenie następującej treści:

„Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oświadczam, że składałem zlecenia kupna praw majątkowych wynikających ze świadectw efektywności energetycznej w transakcjach sesyjnych, lecz z powodu niewystarczającej liczby ofert sprzedaży tych praw/oferowanej ceny tych praw wyższej niż wysokość jednostkowej opłaty zastępczej, o której mowa w art. 12 ust. 2 albo 3, nie nabyłem tych praw w roku kalendarzowym, którego dotyczy obowiązek, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1047).”; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

6. Rozliczając wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3, podmiot zobowiązany, o którym mowa w art. 10 ust. 2, przedkłada Prezesowi URE listę zawartych umów z odbiorcami końcowymi, o których mowa w art. 15a ust. 1, zawierającą ich imiona, nazwiska lub nazwy, adresy zamieszkania lub siedziby, daty zakończenia realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz ilość zaoszczędzonej energii finalnej uzyskanej w wyniku ich realizacji.

7. Do listy, o której mowa w ust. 6, dołącza się podpisane przez osobę uprawnioną do reprezentowania podmiotu, o którym mowa w art. 10 ust. 2, oświadczenie następującej treści: „Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oświadczam, że zrealizowany został program bezzwrotnych dofinansowań w celu współfinansowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, których beneficjentami są odbiorcy końcowi. Ilość energii finalnej zaoszczędzonej przez odbiorców końcowych w ramach tego programu dofinansowań, obliczona zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 15a ust. 5 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej, wynosi ... ton oleju ekwiwalentnego.”; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Art. 17. 1. Podmiot zobowiązany oraz odbiorca końcowy, o którym mowa w art. 15 ust. 1, przedstawiają Prezesowi URE, na jego żądanie, dokumenty lub informacje niezbędne do oceny wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, oraz ogłoszenia informacji, o której mowa w ust. 2, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych i innych informacji prawnie chronionych.

2. Prezes URE ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Urzędu Regulacji Energetyki, zwanym dalej „BIP URE”, informacje o:

- 1) uzyskanej oszczędności energii finalnej:
 - a) wynikającej z realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, przez podmioty zobowiązane, o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 1–4 i 6,
 - b) osiągniętej przez odbiorcę końcowego, o którym mowa w art. 15 ust. 1,
- 2) łącznej wielkości oszczędności energii finalnej uzyskanej przez podmioty, o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 1–4 i 6 – do dnia 31 grudnia danego roku następującego po roku wykonania obowiązku określonego w art. 10 ust. 1.

Art. 18. 1. Oszczędność energii finalnej uzyskana w wyniku realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, do dnia 31 grudnia 2020 r. powinna wynosić nie mniej niż 2645 tys. ton oleju ekwiwalentnego.

2. Oszczędność energii finalnej uzyskana w wyniku realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, oraz za pomocą środków alternatywnych, o których mowa w ust. 3, od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. wynosi nie mniej niż 5580 tys. ton oleju ekwiwalentnego.

3. Przez środki alternatywne rozumie się programy i instrumenty finansowe dotyczące przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego, na których realizację uzyskano środki pochodzące:

- 1) z budżetu państwa;
- 2) z budżetu Unii Europejskiej oraz pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- 3) ze źródeł zagranicznych innych niż wymienione w pkt 2;
- 4) z budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 5) z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z wyłączeniem środków będących równowartością wpływów z opłaty zastępczej, o której mowa w art. 11;
- 6) z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

4. Minister właściwy do spraw klimatu ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wykaz programów i instrumentów finansowych dotyczących przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego.

5. Instytucje:

- 1) zawierające z wnioskodawcami umowy o dofinansowanie, w rozumieniu art. 2 pkt 26 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), projektów realizowanych w ramach programów i instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 4, lub podejmujące decyzje o dofinansowaniu, w rozumieniu art. 2 pkt 2 tej ustawy, takich projektów,
- 2) inne niż wskazane w pkt 1, zawierające z wnioskodawcami umowy o dofinansowanie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego, realizowanych w ramach programów i instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 4, lub przyznające dofinansowanie takich przedsięwzięć

– wprowadzają do centralnego rejestru oszczędności energii finalnej, o którym mowa w art. 35a ust. 1, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ten rejestr, do dnia 31 marca każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy, informacje o zrealizowanych przedsięwzięciach służących poprawie efektywności energetycznej oraz wysokości uzyskanej w wyniku ich realizacji oszczędności energii finalnej, zgodnie z zakresem określonym w art. 35a ust. 3 oraz przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 35a ust. 4.

6. Dyrektor Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego, zwany dalej „Dyrektorem IOŚ-PIB”, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu dane dotyczące uzyskanych oszczędności energii finalnej w danym roku kalendarzowym, o których mowa w art. 35a ust. 3 pkt 1, do dnia 31 marca każdego roku.

Art. 19. 1. Poprawie efektywności energetycznej służą następujące rodzaje przedsięwzięć:

- 1) izolacja instalacji przemysłowych;
- 2) przebudowa lub remont budynku wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi;
- 3) modernizacja lub wymiana:
 - a) oświetlenia,
 - b) urządzeń lub instalacji wykorzystywanych w procesach przemysłowych, energetycznych, telekomunikacyjnych lub informatycznych,
 - c) lokalnych sieci ciepłowniczych i lokalnych źródeł ciepła w rozumieniu art. 2 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków,
 - d) urządzeń przeznaczonych do użytku domowego,
 - e) pojazdów służących do transportu drogowego lub kolejowego;
- 4) odzyskiwanie energii, w tym odzyskiwanie energii w procesach przemysłowych;
- 5) ograniczenie strat:
 - a) związanych z poborem energii biernej,
 - b) sieciowych związanych z przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, gazu ziemnego lub paliw ciekłych,
 - c) na transformacji,

- d) w sieciach ciepłowniczych,
 - e) związanych z systemami zasilania urządzeń telekomunikacyjnych lub informatycznych,
 - f) związanych z magazynowaniem i przeładunkiem paliw ciekłych;
- 6) stosowanie, do ogrzewania lub chłodzenia obiektów, energii wytwarzanej w instalacjach odnawialnego źródła energii, ciepła użytkowego w wysokosprawnej kogeneracji w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne lub ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych.

1a. Przepisu ust. 1 pkt 3 lit. b nie stosuje się do procesów energetycznych prowadzonych w instalacjach spalania paliw objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji, o których mowa w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2023 r. poz. 589 i 2029), z wyjątkiem urządzeń potrzeb własnych rozumianych jako urządzenia lub instalacje pomocnicze służące procesowi wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła.

2. Minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, szczegółowy wykaz przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej.

Art. 20. 1. Potwierdzeniem planowanej do zaoszczędzenia ilości energii finalnej wynikającej z przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, o których mowa w art. 19 ust. 1, jest świadectwo efektywności energetycznej.

2. Świadectwo efektywności energetycznej nie przysługuje dla przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej:

- 1) jeżeli na ich realizację przyznano:
 - a) premię termomodernizacyjną w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków,
 - b) pomoc inwestycyjną, w przypadku gdy przyznanie tego świadectwa spowoduje przekroczenie dopuszczalnej wysokości pomocy publicznej na to przedsięwzięcie lub te przedsięwzięcia, przyjmując, że wartość praw majątkowych wynikających z tych świadectw stanowi iloczyn kwoty 1500 zł za tonę oleju ekwiwalentnego oraz ilości energii finalnej, o której mowa w ust. 4 pkt 2 lit. b;
- 2) jeżeli w wyniku ich realizacji uzyskuje się oszczędność energii w ilości mniejszej niż 10 ton oleju ekwiwalentnego średnio w ciągu roku;
- 3) określonych w oświadczeniu, o którym mowa w art. 15 ust. 1;
- 4) zrealizowanych w celu wypełnienia obowiązków, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 i 3.

2a. Przepisu ust. 2 pkt 1 nie stosuje się do przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

3. Świadectwo efektywności energetycznej wydaje Prezes URE na wniosek podmiotu:

- 1) planującego rozpoczęcie prac zmierzających do realizacji przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej albo
- 2) upoważnionego przez podmiot, o którym mowa w pkt 1.

4. Wniosek o wydanie świadectwa efektywności energetycznej zawiera:

- 1) imię, nazwisko, numer PESEL – o ile został nadany, adres zamieszkania albo nazwę, adres siedziby oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) podmiotu, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 albo 2;
- 2) określenie:
 - a) przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej oraz miejsca ich lokalizacji,
 - b) ilości energii finalnej, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, planowanej do zaoszczędzenia średnio w ciągu roku, w wyniku realizacji przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej;

- 3) wskazanie okresu uzyskiwania oszczędności energii finalnej dla danego przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, wyrażonego w latach kalendarzowych;
- 4) oznaczenie terminu rozpoczęcia oraz terminu zakończenia prac zmierzających do realizacji przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej;
- 5) wskazanie, czy został złożony inny wniosek o wydanie świadectwa efektywności energetycznej w odniesieniu do przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej przez podmiot, u którego będą realizowane te przedsięwzięcia, lub przez podmiot przez niego upoważniony.

5. Do wniosku o wydanie świadectwa efektywności energetycznej należy dołączyć:

- 1) audyt efektywności energetycznej, z wyłączeniem audytu, o którym mowa w art. 25 ust. 3;
- 2) oświadczenie podpisane przez osobę uprawnioną do reprezentowania wnioskodawcy, o którym mowa w ust. 3, następującej treści:

„Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oświadczam, że:

- 1) dane i informacje zawarte we wniosku, o którym mowa w art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1047), są zgodne z prawdą;
- 2) nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 20 ust. 2 pkt 1, 3 i 4 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej.”; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

6. W przypadku gdy wniosek o wydanie świadectwa efektywności energetycznej nie zawiera danych lub dokumentów, o których mowa w ust. 4 lub 5, Prezes URE niezwłocznie wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Nieuzupełnienie wniosku w wyznaczonym terminie skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania.

7. Wniosek o wydanie świadectwa efektywności energetycznej może być złożony za pomocą środków komunikacji elektronicznej, o których mowa w ustawie z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344).

8. W przypadku gdy audyt efektywności energetycznej nie został sporządzony przez osobę, która spełnia wymagania określone w art. 25 ust. 5, Prezes URE niezwłocznie wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku przez dołączenie prawidłowo sporządzonego audytu efektywności energetycznej w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania. Nieuzupełnienie wniosku w wyznaczonym terminie skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania.

Art. 21. 1. Świadectwo efektywności energetycznej zawiera w szczególności:

- 1) numer świadectwa efektywności energetycznej;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę, adres siedziby oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) podmiotu, o którym mowa w art. 20 ust. 3 pkt 1 albo 2;
- 3) określenie wartości świadectwa efektywności energetycznej, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, równej ilości energii finalnej planowanej do zaoszczędzenia średnio w ciągu roku, w wyniku realizacji przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej.

2. Wartość świadectwa efektywności energetycznej, o której mowa w ust. 1 pkt 3, dla przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, w wyniku których planowane jest uzyskanie oszczędności energii pierwotnej, ustala się z uwzględnieniem współczynników sprawności procesów przetwarzania energii pierwotnej w energię finalną, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 29.

Art. 22. 1. Prezes URE wydaje świadectwo efektywności energetycznej, w terminie 45 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie świadectwa efektywności energetycznej. Do wydawania świadectw efektywności energetycznej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) o wydawaniu zaświadczeń.

2. Prezes URE zamieszcza w BIP URE informacje o wydanych świadectwach efektywności energetycznej wraz z kartą audytu efektywności energetycznej, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, w terminie 7 dni od dnia ich wydania.

3. Prezes URE przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu, do dnia 31 marca każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy, sprawozdania z realizacji przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, oddzielnie dla każdego rodzaju przedsięwzięć wymienionych w art. 19 ust. 1, które zawierają informacje o:

- 1) liczbie wydanych świadectw efektywności energetycznej;
- 2) wartości umorzonych świadectw efektywności energetycznej;
- 3) wysokości oszczędności energii finalnej uzyskanej z przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej dla wydanych oraz umorzonych świadectw efektywności energetycznej, o których mowa w pkt 1 i 2.

Art. 23. 1. Podmiot, któremu wydano świadectwo efektywności energetycznej, sporządza audyt efektywności energetycznej potwierdzający uzyskanie planowanej oszczędności energii finalnej z zakończonego przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej.

2. Nie sporządza się audytu efektywności energetycznej, o którym mowa w ust. 1, dla przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, których realizacja została zakończona, jeżeli dla tego przedsięwzięcia lub tych przedsięwzięć zaplanowano osiągnięcie oszczędności energii finalnej w ilości nieprzekraczającej równowartości 100 ton oleju ekwiwalentnego średnio w ciągu roku.

Art. 23a. W przypadku uzyskania oszczędności energii finalnej z zakończonego przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej w wysokości innej niż określona w wydanym świadectwie efektywności energetycznej podmiot, o którym mowa w art. 23 ust. 1, składa wnioski o zmianę wartości świadectwa efektywności energetycznej dotyczącą ilości energii finalnej określonej w wydanym świadectwie efektywności energetycznej, zgodnie z dołączonym do tego wniosku audytem efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 23 ust. 1.

Art. 24. 1. Podmiot, o którym mowa w art. 23 ust. 1, zawiadamia Prezesa URE o zakończeniu przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej. Do zawiadomienia należy dołączyć:

- 1) audyt efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 23 ust. 1, jeżeli jest wymagany;
- 2) oświadczenie podpisane przez osobę uprawnioną do reprezentowania wnioskodawcy, o którym mowa w art. 20 ust. 3, następującej treści: „Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oświadczam, że zakończono przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia tego samego rodzaju służące poprawie efektywności energetycznej i uzyskano oszczędność energii finalnej w ilości określonej w świadectwie efektywności energetycznej w rozumieniu przepisów o efektywności energetycznej.”; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń;
- 3) dokument potwierdzający:
 - a) rozpoczęcie prac zmierzających do realizacji przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, w szczególności umowę z wykonawcą robót lub dokument potwierdzający zamówienie urzędzeń,
 - b) zakończenie przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej.

2. Prezes URE informuje podmiot, o którym mowa w art. 30 ust. 3, o świadectwie efektywności energetycznej wydanym dla podmiotu wskazanego w tym świadectwie, który zakończył realizację przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1.

3. Prezes URE odmawia, w drodze decyzji, przekazania informacji, o której mowa w ust. 2, jeżeli:

- 1) rozpoczęcie prac zmierzających do realizacji przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej nastąpiło przed dniem złożenia wniosku o wydanie świadectwa efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 20 ust. 3, lub
- 2) podmiot nie złożył wniosku o zmianę świadectwa efektywności energetycznej w przypadku określonym w art. 23a.

Art. 25. 1. Audyt efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, w art. 15 ust. 3, w art. 20 ust. 5 pkt 1 oraz w art. 23 ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) imię, nazwisko i adres zamieszkania albo nazwę i adres siedziby podmiotu:
 - a) u którego będzie realizowane przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia tego samego rodzaju służące poprawie efektywności energetycznej albo
 - b) który zakończył przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia tego samego rodzaju służące poprawie efektywności energetycznej;

- 2) kartę audytu efektywności energetycznej sporządzoną zgodnie ze wzorem określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 29;
- 3) oznaczenie przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej oraz miejsca ich lokalizacji;
- 4) ocenę stanu technicznego obiektu, urządzenia technicznego lub instalacji;
- 5) analizę:
 - a) zużycia energii przez obiekt, urządzenie techniczne lub instalację oraz
 - b) planowanych do uzyskania oszczędności energii z niezakończonego przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej albo
 - c) efektów uzyskanych z zakończonego przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, w tym w szczególności określenie osiągniętej oszczędności energii.

2. Audyt efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 20 ust. 5 pkt 1, powinien zawierać także opis możliwych rodzajów i wariantów realizacji przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej wraz z oceną opłacalności ekonomicznej tego przedsięwzięcia lub tych przedsięwzięć i możliwej do uzyskania oszczędności energii.

3. Audyt efektywności energetycznej dostarczania ciepła zawiera ocenę efektywności energetycznej sieci ciepłowniczej oraz innego indywidualnego źródła ciepła wytwarzającego i dostarczającego ciepło do obiektu budowlanego, ze wskazaniem, który sposób dostarczania ciepła zapewnia większą efektywność energetyczną. Do audytu tego nie stosuje się ust. 1 pkt 4 i 5.

4. Audyty efektywności energetycznej, o których mowa w art. 20 ust. 5 pkt 1 oraz w art. 23 ust. 1, nie mogą być sporządzane przez tę samą osobę dla tego samego przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej.

5. Audyt efektywności energetycznej może sporządzić wyłącznie osoba, która:

- 1) posiada co najmniej dwuletnie doświadczenie zawodowe w zakresie obsługi, eksploatacji lub montażu danego rodzaju urządzeń technicznych lub instalacji, lub w zakresie obsługi lub eksploatacji danego rodzaju obiektów, objętych audytem efektywności energetycznej, lub
- 2) ukończyła:
 - a) studia wyższe zakończone uzyskaniem tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera albo tytułu równorzędnego potwierdzającego wykształcenie wyższe na tym samym poziomie lub
 - b) studia podyplomowe– których program uwzględnia zagadnienia związane z energetyką, elektrotechniką, efektywnością energetyczną, wykonywaniem audytów energetycznych budynków, budownictwem energooszczędnym lub odnawialnymi źródłami energii.

Art. 26. 1. Prezes URE dokonuje wrywkowej weryfikacji:

- 1) audytu efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, art. 15 ust. 3, art. 20 ust. 5 pkt 1 lub art. 23 ust. 1;
- 2) (uchylony)

2. Prezes URE może zlecić dokonanie wrywkowej weryfikacji, o której mowa w ust. 1, podmiotowi wyłonionemu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.

3. O negatywnej weryfikacji oszczędności energii finalnej Prezes URE zawiadamia niezwłocznie podmiot, który realizuje obowiązek, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, oraz podmiot, o którym mowa w art. 15 ust. 5, art. 20 ust. 3 lub art. 25 ust. 1 pkt 1.

Art. 27. (uchylony)

Art. 28. 1. Podmiot, o którym mowa w art. 23 ust. 1, który zawiadamiając Prezesa URE o zakończeniu realizacji przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji o zakończeniu ich realizacji lub o uzyskanych oszczędnościach energii finalnej, a także w przypadku negatywnej weryfikacji oszczędności energii finalnej:

- 1) nie może występować z wnioskiem o wydanie świadectwa efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 20 ust. 3, przez okres 5 lat od uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 2;

2) jest obowiązany przedstawić do umorzenia, w terminie wskazanym w decyzji, o której mowa w ust. 2, świadectwo efektywności energetycznej na wartość nienależnie uzyskanej oszczędności energii finalnej wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego wynikającej z wydanego świadectwa efektywności energetycznej, stanowiącej różnicę między ilością energii finalnej wynikającą ze świadectwa efektywności energetycznej wydanego temu podmiotowi a ilością energii faktycznie zaoszczędzonej, wyrażoną w tonach oleju ekwiwalentnego.

2. W przypadku określonym w ust. 1 Prezes URE wydaje decyzję określającą wartość i termin przedstawienia do umorzenia świadectwa efektywności energetycznej na wartość nienależnie uzyskanej oszczędności, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Do wykonywania obowiązku umorzenia świadectwa efektywności energetycznej, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 30 i art. 31.

Art. 29. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres i sposób sporządzania audytu efektywności energetycznej,
- 2) wzór karty, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2,
- 3) szczegółowy sposób i tryb wyrywkowej weryfikacji audytu efektywności energetycznej, o której mowa w art. 26 ust. 1,
- 4) dane i metody, które mogą być wykorzystywane przy określaniu i weryfikacji uzyskanych oszczędności energii,
- 5) sposób sporządzania oceny efektywności energetycznej dostarczania ciepła, o której mowa w art. 25 ust. 3,
- 6) współczynniki sprawności procesów przetwarzania energii pierwotnej w energię finalną,
- 7) sposób przeliczania jednostek energii na porównywalne jednostki

– biorąc pod uwagę aktualny stan wiedzy technicznej w zakresie efektywności energetycznej, zapewnienie zharmonizowanych zasad pomiarów oraz sprawnej i prawidłowej weryfikacji oszczędności energii.

Art. 30. 1. Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa efektywności energetycznej są towarem giełdowym w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych. Prawa te są zbywalne.

2. Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa efektywności energetycznej powstają z chwilą zapisania świadectwa efektywności energetycznej po raz pierwszy na koncie w rejestrze świadectw efektywności energetycznej, na podstawie informacji, o której mowa w art. 24 ust. 2, i przysługują podmiotowi będącemu posiadaczem tego konta.

3. Przeniesienie praw majątkowych wynikających ze świadectwa efektywności energetycznej następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu w rejestrze świadectw efektywności energetycznej prowadzonym przez podmiot prowadzący:

- 1) giełdę towarową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub
- 2) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi

– organizujący obrót prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw efektywności energetycznej.

4. Podmiot, o którym mowa w ust. 3, jest obowiązany prowadzić rejestr świadectw efektywności energetycznej w sposób zapewniający:

- 1) identyfikację:
 - a) podmiotów, którym przysługują prawa majątkowe wynikające ze świadectw efektywności energetycznej,
 - b) przysługujących praw majątkowych wynikających ze świadectw efektywności energetycznej;
- 2) zgodność ilości energii finalnej objętej świadectwami efektywności energetycznej wpisanymi do rejestru świadectw efektywności energetycznej z ilością energii finalnej odpowiadającą prawom majątkowym wynikającym z tych świadectw.

5. Wpis do rejestru świadectw efektywności energetycznej oraz dokonane zmiany wpisu w tym rejestrze podlegają opłacie w wysokości odzwierciedlającej koszty prowadzenia rejestru.

Art. 31. 1. Podmiot zobowiązany lub inny podmiot, któremu przysługują prawa majątkowe wynikające ze świadectwa efektywności energetycznej, składa do podmiotu, o którym mowa w art. 30 ust. 3, wniosek o wydanie dokumentu stwierdzającego prawa majątkowe wynikające z tego świadectwa.

2. Podmiot, o którym mowa w art. 30 ust. 3, jest obowiązany wydać dokument stwierdzający prawa majątkowe wynikające ze świadectwa efektywności energetycznej, w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

Art. 32. 1. Prezes URE, na wniosek podmiotu zobowiązanego, któremu przysługują prawa majątkowe wynikające ze świadectw efektywności energetycznej, w drodze decyzji, umarza te świadectwa w całości albo w części.

2. Towarowy dom maklerski lub dom maklerski, wykonując obowiązek, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, w odniesieniu do transakcji realizowanych na zlecenie odbiorców końcowych, może złożyć wniosek do Prezesa URE o umorzenie świadectw efektywności energetycznej należących do innego podmiotu, któremu przysługują wynikające z tych świadectw prawa majątkowe, o ile dołączy pisemną zgodę tego podmiotu na zaliczenie tych świadectw do wypełnienia obowiązku przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski.

3. Świadectwo efektywności energetycznej umorzone do dnia 30 czerwca danego roku kalendarzowego jest uwzględniane przy rozliczeniu wykonania obowiązku określonego w art. 10 ust. 1 pkt 2 za poprzedni rok kalendarzowy, z zastrzeżeniem art. 16 ust. 1.

4. Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa efektywności energetycznej wygasają z chwilą umorzenia tego świadectwa.

5. Podmiot zobowiązany wraz z wnioskiem o umorzenie świadectwa efektywności energetycznej przedkłada Prezesowi URE dokument, o którym mowa w art. 31 ust. 2.

6. Prezes URE przekazuje informacje o umorzonych świadectwach efektywności energetycznej podmiotowi, o którym mowa w art. 30 ust. 3.

Art. 33. Prezes URE może przeprowadzić kontrolę zgodności ze stanem faktycznym oświadczenia, o którym mowa w art. 20 ust. 5 pkt 2, w zakresie, o którym mowa w art. 20 ust. 2 pkt 1 lit. b.

Art. 34. 1. Czynności kontrolne wykonują pracownicy Urzędu Regulacji Energetyki, zwani dalej „przeprowadzającymi kontrolę”, na podstawie pisemnego upoważnienia Prezesa URE.

2. Przeprowadzający kontrolę są uprawnieni do żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, okazania dokumentów lub danych zawartych na innych nośnikach informacji, mających związek z przedmiotem kontroli, oraz udostępnienia ich.

Art. 35. 1. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół zawierający ocenę zgodności ze stanem faktycznym oświadczenia, o którym mowa w art. 20 ust. 5 pkt 2, w zakresie, o którym mowa w art. 20 ust. 2 pkt 1 lit. b. Termin do złożenia zastrzeżeń do protokołu nie może być krótszy niż 7 dni od dnia jego doręczenia kontrolowanemu.

2. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez kontrolowanego przeprowadzający kontrolę zamieszczają o tym adnotację w protokole.

3. W przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli niezgodności ze stanem faktycznym złożonego oświadczenia, o którym mowa w art. 20 ust. 5 pkt 2, w zakresie, o którym mowa w art. 20 ust. 2 pkt 1 lit. b, Prezes URE, w terminie 30 dni od dnia zakończenia kontroli, wydaje postanowienie o odmowie wydania świadectwa efektywności energetycznej, na które przysługuje zażalenie.

Rozdział 4a

Zasady prowadzenia centralnego rejestru oszczędności energii finalnej

Art. 35a. 1. Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy prowadzi centralny rejestr oszczędności energii finalnej, zwany dalej „rejestr”, oraz jest administratorem danych zgromadzonych w tym rejestrze.

2. W rejestrze są gromadzone dane oraz informacje dotyczące wysokości uzyskanej oszczędności energii finalnej.

3. Rejestr zawiera:

1) informacje dotyczące:

a) przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej zrealizowanych za pomocą środków alternatywnych, o których mowa w art. 18 ust. 3, oraz ilości uzyskanej w wyniku ich realizacji oszczędności energii finalnej, w tym:

- rodzaju przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej,
- kwoty dofinansowania przedsięwzięcia,
- formy dofinansowania przedsięwzięcia,
- okresu uzyskiwania oszczędności energii,

- ilości uzyskanych średniorocznych oszczędności energii finalnej, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego na rok,
 - sposobu potwierdzenia oszczędności, o których mowa w tiret piątym,
 - daty rozpoczęcia i zakończenia realizacji przedsięwzięcia,
- b) łącznej ilości oszczędności energii finalnej uzyskanej do 2030 r.;
- 2) wykaz osób upoważnionych, o których mowa w art. 35b ust. 4, zwany dalej „wykazem”;
- 3) dane instytucji, o których mowa w art. 18 ust. 5, w tym:
- a) nazwę instytucji oraz adres jej siedziby,
 - b) adres poczty elektronicznej.

4. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji, o których mowa w ust. 3 pkt 1 lit. a tiret pierwsze i szóste, gromadzonych w rejestrze oraz sposób uwierzytelniania osób upoważnionych wpisanych do wykazu, mając na względzie użyteczność tych informacji, funkcjonalność rejestru oraz zapewnienie bezpieczeństwa rejestru i ochrony zgromadzonych w nim informacji.

5. Rejestr jest prowadzony z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 307).

Art. 35b. 1. Dane wprowadza się do rejestru za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ten rejestr. Wprowadzenie danych jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na ich przetwarzanie.

2. Dane wprowadza się do rejestru przez pobranie danych zgromadzonych w tym rejestrze, ich weryfikację oraz wpisanie do rejestru nowych danych. System teleinformatyczny obsługujący rejestr zapewnia automatyczną archiwizację wcześniej wprowadzonych danych do rejestru.

3. Uprawnionymi do wprowadzania danych i informacji do rejestru są:

- 1) Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy – jako administrator danych,
- 2) minister właściwy do spraw klimatu,
- 3) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego,
- 4) minister właściwy do spraw finansów publicznych,
- 5) Centrum Unijnych Projektów Transportowych,
- 6) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 7) wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- 8) jednostki samorządu terytorialnego,
- 9) Bank Ochrony Środowiska,
- 10) Bank Gospodarstwa Krajowego,
- 11) instytucje, o których mowa w art. 18 ust. 5

– zwane dalej „podmiotami uprawnionymi”.

4. Podmioty uprawnione, o których mowa w ust. 3 pkt 2–11, wyznaczają osoby upoważnione do wprowadzania w ich imieniu danych i informacji do rejestru. Dane osób upoważnionych gromadzi się w wykazie.

5. Dane osób upoważnionych wpisuje się do wykazu na wniosek:

- 1) dyrektora departamentu – w przypadku podmiotów, o których mowa w ust. 3 pkt 2–4;
- 2) dyrektora – w przypadku podmiotu, o którym mowa w ust. 3 pkt 5;
- 3) prezesa – w przypadku podmiotów, o których mowa w ust. 3 pkt 6, 7, 9 i 10;
- 4) sekretarza województwa, sekretarza powiatu albo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta – w przypadku podmiotów, o których mowa w ust. 3 pkt 8;
- 5) właściwego organu lub osoby upoważnionej do reprezentowania instytucji – w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 11.

6. Wykaz zawiera:

- 1) imię i nazwisko oraz stanowisko osoby upoważnionej;
- 2) adres do korespondencji, w tym adres poczty elektronicznej osoby upoważnionej.

7. Wniosek o wpis danych osób upoważnionych do wykazu oraz wnioski o zmianę danych zawartych w wykazie zawiera dane, o których mowa w ust. 6.

8. Dyrektor IOŚ-PIB przyznaje osobie upoważnionej dostęp do systemu teleinformatycznego obsługującego rejestr. Osobie upoważnionej przez podmiot uprawniony, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, zapewnia się dostęp do informacji zgromadzonych w tym rejestrze oraz informacji archiwalnych wprowadzonych do rejestru. Osobom upoważnionym przez podmioty uprawnione, o których mowa w ust. 3 pkt 3–11, zapewnia się dostęp do informacji zgromadzonych w tym rejestrze oraz informacji archiwalnych wprowadzonych do rejestru przez osoby upoważnione przez te podmioty.

9. Zmiana danych, o których mowa w ust. 6, następuje na wniosek podmiotów, o których mowa w ust. 5, składany za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego rejestr, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zmiany.

10. Wnioski, o których mowa w ust. 7, składa się przy użyciu formularza elektronicznego udostępnionego pod adresem elektronicznym wskazanym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego.

11. Minister właściwy do spraw klimatu udostępnia wzory wniosków, o których mowa w ust. 7, w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu obsługującego tego ministra, kierując się potrzebą zapewnienia sprawności procesu wprowadzania danych do rejestru.

12. Dane, o których mowa w ust. 6, przechowuje się do czasu dokonania zmiany, o której mowa w ust. 9.

13. Informacje, o których mowa w art. 35a ust. 3 pkt 1 i 3, przechowuje się nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2035 r.

Art. 35c. Informacje zgromadzone w rejestrze udostępnia się na wniosek za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rozdział 5

Zasady przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa

Art. 36. 1. Przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236), z wyjątkiem mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy w rozumieniu tej ustawy, przeprowadza co 4 lata audyt energetyczny przedsiębiorstwa lub zleca jego przeprowadzenie.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do przedsiębiorcy posiadającego:

- 1) system zarządzania energią określony w Polskiej Normie dotyczącej systemów zarządzania energią, wymagań i zaleceń użytkownika lub
- 2) system zarządzania środowiskowego, o którym mowa w art. 2 pkt 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE

– jeżeli w ramach tych systemów przeprowadzono audyt energetyczny przedsiębiorstwa.

3. Audyt energetyczny przedsiębiorstwa przeprowadza:

- 1) podmiot niezależny od audytowanego przedsiębiorcy, posiadający wiedzę oraz doświadczenie zawodowe w przeprowadzaniu tego rodzaju audytu;
- 2) ekspert audytowanego przedsiębiorcy, jeżeli nie jest on bezpośrednio zaangażowany w audytowaną działalność tego przedsiębiorcy.

Art. 37. 1. Audyt energetyczny przedsiębiorstwa jest procedurą mającą na celu przeprowadzenie szczegółowych i potwierdzonych obliczeń dotyczących proponowanych przez nie przedsięwzięć realizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej służących poprawie efektywności energetycznej oraz dostarczenie informacji o potencjalnych oszczędnościach energii osiągniętych w wyniku ich realizacji.

2. Audyt energetyczny przedsiębiorstwa:

- 1) należy przeprowadzać na podstawie aktualnych, reprezentatywnych, mierzonych i możliwych do zidentyfikowania danych dotyczących zużycia energii oraz, w przypadku energii elektrycznej, zapotrzebowania na moc;
- 2) zawiera szczegółowy przegląd zużycia energii w budynkach lub zespołach budynków, w instalacjach przemysłowych oraz w transporcie, odpowiadających łącznie za co najmniej 90 % całkowitego zużycia energii przez to przedsiębiorstwo;
- 3) powinien opierać się, o ile to możliwe, na analizie kosztowej cyklu życia budynku lub zespołu budynków oraz instalacji przemysłowych, a nie na okresie zwrotu nakładów, tak aby uwzględnić oszczędności energii w dłuższym okresie, wartości rezydualne inwestycji długoterminowych oraz stopy dyskonta.

3. Przedsiębiorca przechowuje, do celów kontrolnych, dane dotyczące audytu energetycznego przedsiębiorstwa, przez 5 lat.

Art. 38. 1. Przedsiębiorca, o którym mowa w art. 36:

- 1) ust. 1, zawiadamia Prezesa URE o przeprowadzonym audycie energetycznym przedsiębiorstwa,
- 2) ust. 2, zawiadamia Prezesa URE o przeprowadzonym audycie energetycznym przedsiębiorstwa w ramach systemu, o którym mowa w art. 36 ust. 2

– w terminie 30 dni od dnia jego przeprowadzenia, lecz nie później niż do dnia 31 grudnia roku, w którym przedsiębiorca jest obowiązany do przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa; do zawiadomienia należy dołączyć informację o możliwych do uzyskania oszczędnościach energii wynikających z przeprowadzonego audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

2. Prezes URE przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu informacje o:

- 1) liczbie przeprowadzonych audytów energetycznych przedsiębiorstwa,
- 2) liczbie przedsiębiorców:
 - a) którzy przeprowadzili audyt energetyczny przedsiębiorstwa,
 - b) o których mowa w art. 36 ust. 2,
- 3) możliwych do uzyskania oszczędnościach energii wynikających z przeprowadzonych audytów energetycznych przedsiębiorstwa

– z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych lub innych informacji prawnie chronionych, do dnia 31 marca roku następującego po roku, w którym przedsiębiorca, o którym mowa w art. 36 ust. 1, przesłał informację, o której mowa w ust. 1.

Rozdział 6

Kary pieniężne

Art. 39. 1. Karze pieniężnej podlega ten, kto:

- 1) nie dopełnia obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1;
- 2) nie uiszcza opłaty zastępczej w przypadku, o którym mowa w art. 11;
- 3) nie przedkłada towarowemu domowi maklerskiemu lub domowi maklerskiemu deklaracji, o której mowa w art. 13 ust. 1, lub przedkłada ją niezgodną ze stanem faktycznym;
- 3a) nie przedkłada podmiotowi paliwowemu informacji, o której mowa w art. 14a ust. 2, lub przedkłada ją niezgodną ze stanem faktycznym;
- 4) nie przedstawia, w wyznaczonym terminie, dokumentów lub informacji, o których mowa w art. 17 ust. 1, albo przedstawiając je, udziela nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji;
- 5) zawiadamiając Prezesa URE o zakończeniu przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju, udziela nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji;
- 6) nie dopełnia obowiązku, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 2;
- 7) nie przeprowadza audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wymierza Prezes URE, w drodze decyzji.

Art. 40. 1. Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadkach, o których mowa w art. 39 ust. 1:

- 1) pkt 1–5, nie może być wyższa niż 10 % przychodu ukaranego przedsiębiorstwa energetycznego lub odbiorcy końcowego, lub towarowego domu maklerskiego, lub domu maklerskiego, o których mowa w art. 10 ust. 2, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym;
- 2) pkt 6, nie może być wyższa niż 3 000 000 zł;
- 3) pkt 7, nie może być wyższa niż 5 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.

2. Ustalając wysokość kar pieniężnych, o których mowa w art. 39 ust. 1, Prezes URE uwzględnia zakres naruszeń, powtarzalność naruszeń oraz możliwości finansowe ukaranego podmiotu.

Art. 41. Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 39 ust. 1, jeżeli zakres naruszeń jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek, zanim Prezes URE powziął o tym wiadomość.

Art. 42. 1. Karę pieniężną, o której mowa w art. 39 ust. 1, uiszcza się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja Prezesa URE o wymierzeniu kary pieniężnej stała się prawomocna.

2.⁴⁾ Wpływy z tytułu kar pieniężnych stanowią dochód budżetu państwa i są wnoszone na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki.

3. Do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 879). Kara pieniężna podlega ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 43–48. (pominięte)

Rozdział 8

Przepisy przejściowe

Art. 49. Krajowy plan działań minister właściwy do spraw energii po raz pierwszy przekazuje Komisji Europejskiej, do dnia 30 kwietnia 2017 r.

Art. 50. Sprawozdanie, o którym mowa w art. 12 ust. 6, Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej po raz pierwszy przekaze ministrowi właściwemu do spraw energii do dnia 31 lipca 2017 r.

Art. 51. 1. Przedsiębiorca, o którym mowa w art. 36 ust. 1, po raz pierwszy przeprowadzi audyt energetyczny przedsiębiorstwa w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Audyt energetyczny przedsiębiorstwa przeprowadzony przed dniem wejścia w życie ustawy, ale nie wcześniej niż przed dniem 5 grudnia 2012 r., i spełniający wymagania, o których mowa w art. 37 ust. 1 i 2, uznaje się za audyt energetyczny w rozumieniu art. 36 ust. 1. O przeprowadzeniu takiego audytu przedsiębiorstwo zawiadamia Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 52. Właściciel lub zarządca lokali wyposaży je, o ile będzie to technicznie wykonalne i opłacalne, w ciepłomierze lub wodomierze ciepłej wody użytkowej, o których mowa w art. 45a ust. 7 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 43⁵⁾, do dnia 31 grudnia 2016 r.

Art. 53. 1. Do wykonania i rozliczenia wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 12 ust. 1 i art. 23 ust. 3 ustawy uchylanej w art. 59, za okres przed dniem wejścia w życie ustawy, oraz w zakresie kar pieniężnych za niedopełnienie tego obowiązku stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Wskaźnik, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia 29 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o efektywności energetycznej, stosuje się do obliczenia ilości energii pierwotnej odpowiadającej wartości świadectwa efektywności energetycznej, które są obowiązane uzyskać i przedstawić do umorzenia podmioty, o których mowa w art. 12 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 59, do dnia wejścia w życie ustawy.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1681 oraz z 2024 r. poz. 859), która weszła w życie z dniem 7 września 2023 r.

⁵⁾ Artykuł 43 zawiera zmiany do ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

Art. 54. 1. Opłaty zastępcze, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy uchylanej w art. 59, uiszczane na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej po dniu wejścia w życie ustawy stanowią przychód tego Funduszu i są uwzględniane przy ustalaniu wysokości zobowiązania określonego w art. 401c ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

2. Kary pieniężne wymierzone na podstawie art. 35 ustawy uchylanej w art. 59 płatne po dniu wejścia w życie ustawy uiszczą się na rachunek bankowy właściwego urzędu skarbowego. Wpływy z tych kar stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 55. 1. Do dnia 30 czerwca 2021 r. świadectwa efektywności energetycznej wydane na podstawie ustawy uchylanej w art. 59 uwzględnia się w realizacji obowiązku określonego w art. 10 ust. 1.

2. Przy rozliczeniu wykonania obowiązku określonego w art. 10 ust. 1 przyjmuje się, że wartość świadectw efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 1, wyrażona w tonach oleju ekwiwalentnego, odpowiada wartości świadectw efektywności energetycznej, o których mowa w art. 20.

Art. 56. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy dotyczących świadectw efektywności energetycznej oraz przetargów stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 57. 1. Przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej zakończone przed dniem wejścia w życie ustawy, ale nie wcześniej niż przed dniem 1 stycznia 2014 r., dla których nie wydano świadectw efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 59 oraz świadectw efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 2, do dnia 30 czerwca 2019 r. zalicza się na poczet realizacji obowiązku określonego w art. 10 ust. 1.

2. Dla przedsięwzięcia lub przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, zakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, ale nie wcześniej niż przed dniem 1 stycznia 2014 r., dla których nie wydano świadectw efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 59, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydaje świadectwa efektywności energetycznej, na wniosek podmiotu, u którego zostało zrealizowane to przedsięwzięcie lub te przedsięwzięcia, albo podmiotu upoważnionego przez ten podmiot, złożony w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Do wniosku o wydanie świadectw efektywności energetycznej należy dołączyć audyt efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 5 lit. c.

3. Świadectwa efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 2, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki umarza w całości lub części, na wniosek podmiotu zobowiązanego, do dnia 30 czerwca danego roku kalendarzowego; świadectwa te uwzględnia się przy rozliczeniu wykonania obowiązku określonego w art. 10 ust. 1 za rok kalendarzowy, w którym zostało ono wydane.

4. Przepisy art. 20–23 stosuje się odpowiednio do wydawania świadectw, o których mowa w ust. 2.

Art. 58. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 28 ust. 6 ustawy uchylanej w art. 59 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 29, nie dłużej jednak niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 46 ust. 1, 3 i 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, nie dłużej jednak niż 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Rozdział 9

Przepisy końcowe

Art. 59. Traci moc ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2167 i 2359 oraz z 2016 r. poz. 266).

Art. 60. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2016 r.